

Vysoká škola:.....**Univerzita Karlova v Praze**...

Fakulta:.....**Filozofická fakulta**.....

Katedra:.....**Sociologie**.....

Školní rok:.....**2006/2007**.....

POSUDEK DISERTAČNÍ PRÁCE

jméno**Mgr. Eva Svobodová**.....

obor**Sociologie**.....

Název disertační práce:

.....**Sociální práce s těhotnými drogově závislými ženami**

Školitel:

prof. MUDr. Miloš Velemínský, CSc.

Rozsah práce:

118 stran + přílohy

Hodnocení:

S velkým nadšením jsem přečetl teoretickou část práce. Autorka si vybrala těžké a nesmírně citlivé téma. Na úvod mohu rovnou říci, že jsem velmi mile překvapen erudovaností a formální úrovní. Po dlouhé době jsem měl v rukou práci, která v teoretické části opravdu odpovídá požadavkům na disertační práci s snese srovnání i s prací zahraničních PGS programů s tímto tematickým zaměřením. Především chci vyzvednout několik aspektů, které jinak patří k nejobvyklejším chybám a které magistra Svobodová zvládla na výbornou:

- práce má čistou a skutečně moderní terminologii – není zanesena žádnými domácími intruzemi v podobě různých nesmyslných pseudotermínů, labelingu a dalších nešvarů – takto jednotnou a čistou terminologii nemá ani část publikujících kolegů...,
- citovány jsou poměrně recentní zahraniční práce – sice by bylo možné k jednotlivým tématům dělat hlubší a kvalitnější rešerše reprezentativních prací – ale vzhledem k šíři záběru a pojetí je úroveň práce s literaturou velmi dobrá a samozřejmě, že není možné ani ekonomicky pro studenty zajistit přístup k těm nejnovějším pracím – vzhledem k cenám přístupu do databází s nejvýznamnějšími adiktologickými časopisy (mnohé nejsou ve standardních setech distribuovaných předplacených databází),
- mezioborovost není pro autorku prázdný pojem a dobře integruje poznatky a erudovaně komentuje citované práce. Styl práce s literaturou není pouze o opakování a vypisování publikovaných faktů, ale kreativně vytváří obrázek sítě služeb pro danou cílovou skupinu a popisuje úskalí poskytování těchto služeb,
- autorka neztrácí při psaní „lidský rozměr“ tématu – není to suché čtení a kasuistiky jsou dobře voleny a ilustrují téma a dobře se text čte,
- z práce je znát, že není zpracována uspěchaně a že prošla vývojem, který ji zřetelně prospěl – teoretická část je velmi dobře strukturovaná a vyvážená.

Bohužel všechnu chválu, kterou jsem před chvílí věnoval teoretické části, tak musím postavit do kontrastu s výzkumnou částí. Ta mi připadá jako od úplně jiného autora a je obtížné pochopit, jak mohlo dojít k tak obrovské disproporci mezi oběma částmi práce. Pokud není nutné, aby práce měla těžiště ve výzkumu, pak následující řádky je možné brát s rezervou – nicméně pokud bude pro obhajobu výzkum brán jako významná část, pak by autorka měla pečlivě uvážit jak na následující výtky bude reagovat:

- a) velmi nekvalitní struktura – často nedodržena elementární pravidla výzkumné práce (cíle práce kontaminované popisem metod, chybějící výzkumné otázky a hypotézy atd.),
- b) popis metod zcela nedostatečný (metody vlastní nebo převzaté – od jakého autora, jaké publikace?). Řeč je např. o SWOT analýze – bez citace – to tedy autorka vytvořila SWOT analýzu? Řeč je o expertním posouzení a odhadu – také autorská věc?

Na straně 73 se píše o provedené SWOT analýze. Já ji v práci ale nenašel. Kde pro ni vzala data a jaká data, ani jak ji zpracovala, ani jak vypadá výsledek – SWOT analýza má svá jasná pravidla a metodiku – bohužel v práci nic z toho nenacházím. Pokud pracovala více kvalitativně (což je zřejmé z dalších stran) – tak čeho se držela, jakých autorů, jak pracovala s daty, jak k výsledkům došla, co kontrola validity (použité metody) a další a další nezodpovězené otázky.

- c) popis postupu (procedury) zcela nedostatečný – aplikaci metod věnováno půl (!) stránky,

Vůbec mi není jasné co a jak autorka dělala. Hovoří o dotazníku a rozhovorech (str. 73) – jaký dotazník? Jaké rozhovory? Proč takto a ne jinak?

- d) Metody výběru vzorku – zcela chybí. Co je základní a výběrový soubor pro danou práci? Sociální a zdravotnická zařízení na území kraje? Jaká, podle jakého klíče? Obeslána všechna – státní i nestátní + všechny relevantní úřady – nebo bylo nějaké kritérium pro výběr? Skutečně všechna – tedy i ambulantní (jenom v tomto segmentu služeb je problémem např. už samotná identifikace)?
- e) Jak byla data zpracována? Jakou metodou, jakým postupem? Hodnoceno nějakou specifickou metodou – jakou, dle jakého autora?

Celá hlavní výzkumná část má de facto 11 (!) stran (str. 73 – 83) – neboť na straně 84 začíná kapitola u které vůbec netuším co zde pohledává, neboť do výzkumné části nepatří – případně patřit by mohla – pokud by byla v diskuse a autorka srovnala své výsledky práce s těmi zahraničními systémy a zkušenostmi – což ovšem neučinila a charakter diskuse tak tato část nemá.

Autorka naznačuje, že značná část její výzkumné práce je de facto analýzou institucionálního kontextu, tedy systému poskytování služeb dané cílové skupině a jejím souvislostem. Tento typ studií ale není zase až tak voluntaristický a má svá pravidla. Kdyby v českém jazyce k tomu nic nebylo, byl bych možná více shovívavý, ale bohužel máme i původní práce. Přímo v návykových látkách chybí např. citace práce Sadílka a Csémyho – alespoň té se mohla autorka držet, neboť je zpracována ukázkově a nabízí vzor pro podobné analýzy. WHO pak pro tuto skupinu studií má vytvořena doporučení při provádění analýz potřeb a jejich spárování se systémem služeb.

- f) V diskusi chybí citace!
- g) Doporučení u tohoto typu výzkumů tvoří samostatnou část – nikoli jakýsi přívažek závěru...

Celková úroveň práce s literaturou je ve výzkumné části přesným opakem části praktické. Chybí mnoho základních prací a diskuse je více než chudá.

Závěr:

Mgr. Svobodová předložila po teoretické stránce špičkovou práci, která je ukázkovou a která by si zasloužila publikaci v časopisecké podobě jako review. Zcela disproporční pak vůči teoretické části je část praktická. Ta má množství zásadních nedostatků. Pokud pro úspěšnou obhajobu může těžiště disertační práce být v teoretické části – pak práci mohu doporučit k obhajobě. Pokud však komise bude trvat na vyváženosti mezi teoretickou a praktickou částí, pak disertaci doporučit nemohu. Je mi to osobně velmi nepříjemné právě s ohledem na vysokou profesionalitu a erudici prokázanou v teoretické části práce a na nasazení autorky a množství času, které práci musela věnovat.

.....
Doc. PhDr. Michal Miovský, Ph.D.
Centrum adiktologie Psychiatrické kliniky 1. LF UK Praha

VPraze ... dne ...27. dubna...2007...